

TÜRKİYE'DE EĞİTİM KALİTESİ GÜVENCESİ VE İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

Türkiye'nin eğitim kalite güvencesi (EKG) ve okul yönetimi standartları, güçlü bir uluslararası bakış açısı ve ülkenin gereksinimlerine vurgu ile karakterizedir.

Dünya giderek daha rekabetçi ve teknoloji odaklı hale geliyor, bu da eğitim kalitesinin iyileştirilmesini zorunlu kılıyor. Eğitim, bireysel ve toplumsal gelişimin temel direklerinden biridir ve bireylerin ekonomi ve toplumdaki değişikliklere uyum sağlamasını garanti eder. Türk eğitim sistemi, küresel standartlara uyum sağlamak ve kendi kendini yöneten toplulukların gelişimini desteklemek için önemli reformlardan geçmektedir.

1. Eğitim Kalite Güvence Sistemi Kavramları

Eğitimdeki üç aşamalı kalite güvence sistemi şunları içerir:

1. **Kalite Kontrolü** – Uzmanlar tarafından belirlenen eğitim standartlarını belirlemek ve sürdürmek.
2. **Kalite Denetimi** – Eğitim standartlarına uyumun izlenmesi.
3. **Kalite Değerlendirmesi** – Okulları iç ve dış kalite güvence ilkelerine göre değerlendirme.

2. Eğitim Kalite Güvencesi (EKG) İlkeleri

- Eğitimin amacı, yetkin ve etik bireyler yetiştirmektir.
- PÜKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Harekete Geç) döngüsü, eğitim kalitesinin güvence altına alınmasında kullanılır:
 - P (Plan): Hedefleri ve standartları tanımlayın.
 - D (Yap): Politika ve prosedürleri uygulayın.
 - K (Kontrol Et): İlerlemeyi izleyin ve değerlendirin.
 - Ö (Önlem Al): Değerlendirmelere dayanarak iyileştirmeler yapın.

3. Türkiye'de Eğitim Kalitesinin Güvencesi için Hukuki ve Politika Çerçevesi

3.1 Anahtar Yasalar ve Yönetmelikler

Türkiye'nin eğitim sistemi, kalite güvence mekanizmalarını tanımlayan çeşitli yasalar ve politikalarla yönetilmektedir:

1. **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982)**
 - Madde 42: Tüm vatandaşlar için eğitim hakkını garanti eder.
 - Devletin eğitim kalitesini denetleme ve iyileştirme sorumluluğunu zorunlu kılar.
2. **Millî Eğitim Temel Kanunu (No. 1739)**
 - Ulusal eğitim için eşit fırsatlar, kalite kontrolü ve yaşam boyu öğrenme dahil olmak üzere ilkeler belirler.
 - Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) eğitim standartlarını belirlemedeki rolünü tanımlar.
3. **Yükseköğretim Kanunu (No. 2547)**
 - Üniversite eğitimi ve akreditasyon süreçlerini düzenler.
 - Yükseköğretim Kurulu'nu (YÖK) yönetir, yükseköğretim kurumlarını denetlemekten sorumludur.
 - Üniversiteler için kalite güvence politikalarını zorunlu kılar.
4. **Türk Yükseköğretim Kalite Kurulu (THEQC - Yükseköğretim Kalite Kurulu, YÖKAK)**
 - 2015 yılında kurulan YÖKAK, yükseköğretimde dış kalite güvencesi, akreditasyon ve kurumsal değerlendirmeden sorumludur.
 - Her beş yılda bir kalite değerlendirmeleri yapar.
5. **Mesleki Eğitim ve Öğretim Kanunu (No. 3308)**
 - Mesleki ve teknik eğitim standartlarını düzenler.
 - Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ve Türk Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile uyumu sağlar.
6. **Eğitim Vizyonu 2023 (MEB Stratejik Planı)**
 - Türkiye'nin eğitim sistemini modernleştirmek için bir yol haritası.
 - Öğretmen eğitimi, dijital dönüşüm ve uluslararası kıyaslama üzerine odaklanır.

4. Türkiye'de İç ve Dış Kalite Güvencesi

4.1 İç Kalite Güvencesi (İKG)

- MEB ve YÖK bünyesindeki okullar, üniversiteler ve meslek kurumları tarafından yönetilmektedir.
- Her kurum, yıllık olarak bir İç Değerlendirme Raporu (İç Değerlendirme Raporu) sunmalıdır.
- Devlet ve özel okullar, müfredat etkinliği, öğretmen nitelikleri ve öğrenci performansına dayalı olarak düzenli iç denetimlerden geçer.

4.2 Dış Kalite Güvencesi (DKG)

- MEB tarafından ilkokul ve ortaokul düzeyinde, YÖKAK tarafından ise üniversitelerde yürütülmektedir.
- Üniversiteler her beş yılda bir kurumsal akreditasyon sürecinden geçmelidir.
- Uluslararası akreditasyon kuruluşları (örneğin, ABET, AACSB, AQAS) uzmanlaşmış alanlar için teşvik edilmektedir.
- Kalite değerlendirme sonuçlarının kamuya açıklanması, şeffaflığı sağlamak için gereklidir.

4.3 YÖKAK'ın Türk Üniversitelerinin Akreditasyonundaki Rolü

Türkiye Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının dış kalite güvencesi, akreditasyonu ve değerlendirilmesinden sorumlu olan birincil kuruluştur. Otonom bir kuruluş olarak kurulan YÖKAK, üniversitelerin ulusal ve uluslararası kalite standartlarını karşılamasını sağlar, yüksek öğrenimde şeffaflık, hesap verebilirlik ve sürekli iyileşmeyi artırır.

4.4 YÖKAK'ın Akreditasyondaki Anahtar Roller:

1. **Kurum Akreditasyon Programı (KAP)**
 - YÖKAK, üniversiteleri yönetim, eğitim, araştırma ve toplumsal etki temelinde değerlendirir.
 - Gerekli kalite güvence standartlarını karşılayan kurumlar, belirli bir süre (genellikle 5 yıl) geçerli olan kurumsal akreditasyon alırlar.
2. **Program Akreditasyon Yetkisi**
 - YÖKAK, bağımsız akreditasyon ajanslarını bireysel akademik programları (örneğin, mühendislik, işletme, tıp programları) akredite etmek üzere tanırlar ve yetkilendirir.
 - Bu, bu ajansların uluslararası kabul görmüş akreditasyon standartlarına göre çalışmasını sağlar.
3. **Kurum Dış Değerlendirme Programı (KDDP)**
 - Üniversitelerin akreditasyon talep etmeseler bile, periyodik dış değerlendirmelerini gerçekleştirir.
 - Kurumsal performans hakkında sürekli kalite iyileştirmesini desteklemek için geri bildirim raporları sağlar.
4. **Yükseköğretim Kalite Endeksi ve İzleme**
 - YÖKAK, üniversiteleri çeşitli performans kriterlerine göre değerlendiren yıllık Yükseköğretim Kalite Endeksi'ni yayımlar.
 - Kurumların eğitim kalitesi, araştırma çıktısı, uluslararasılaşma ve toplumsal katkı açısından ilerlemesini izler.
5. **Uluslararası Standartlarla Uyum**
 - Türk üniversitelerinin Avrupa Yükseköğretim Alanı (EHEA) ve ESG (Yükseköğretimde Kalite Güvencesi için Avrupa Standartları ve Yönergeleri) ile uyumlu olmasını sağlar.
 - YÖKAK, ENQA (Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Derneği) üyesidir ve EQAR (Avrupa Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Kaydı) kaydına sahiptir, bu da küresel tanınırlığını güçlendirmektedir.

YÖKAK, Türkiye'de yükseköğretim kalitesini sürdürmek ve artırmak için kurumları değerlendirme ve akredite etme, program düzeyinde akreditasyonu denetleme ve üniversitelerin ulusal ve uluslararası standartlara uymasını sağlama gibi kritik bir rol oynamaktadır. Çalışmaları, Türk üniversitelerinin küresel rekabetçiliğini destekler ve sürekli kalite iyileştirme kültürünü teşvik eder.

5. Beş Eğitim Standardı

Türkiye'nin Ulusal Eğitim Standartları, Avrupa ve uluslararası kıyaslamalarla uyumlu olup, Türk sisteminde beş temel eğitim standardına sahiptir:

1. Ahlak ve Sosyal Değerler
 - Anayasal ilkelere, demokrasiye ve vatandaşlığa odaklanın.
 - Dürüstlük, disiplin ve sorumluluğa vurgu yapar.
2. Eleştirel Düşünme ve Yenilikçilik
 - Problem çözme, yaratıcılığı ve bilimsel akıl yürütmeyi teşvik eder.
 - STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat, Matematik) eğitimini destekler.
3. Müfredat Yeterliliği
 - Öğrencilerin Matematik, Fen Bilgisi, Türkçe, İngilizce ve Sosyal Bilgiler derslerinde asgari ulusal yeterlilik seviyelerine ulaşmalarını sağlar.
4. Bireysel Öğrenme ve Dijital Okuryazarlık
 - Kendine yönelimli öğrenmeyi, dijital okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenmeyi teşvik eder.
 - EBA (Eğitim Bilişim Ağı) gibi e-öğrenme platformlarını vurgular.
5. İş Dünyasına Hazırlık ve Girişimcilik
 - Mesleki ve teknik eğitimi destekler (MESEM, İŞKUR programları).
 - Girişimciliği inovasyon laboratuvarları ve girişim programları aracılığıyla teşvik eder.

6. Türk Eğitiminde Küresel Bir Standarta Doğru İlerlemek

- Türkiye'nin eğitim sistemi zaten kalite güvence politikalarını entegre etmiş durumda, ancak öğretmen eğitimi, dijital değerlendirme ve uluslararası akreditasyon konularında iyileştirmelere ihtiyaç var.
- MEB ve YÖKAK politikalarının küresel standartlarla uyumlu hale getirilmesi, Türkiye'nin AB ve uluslararası eğitim sektöründe rekabetçi kalmasını sağlayacaktır.

7. Küreselleşmenin Eğitim Üzerindeki Etkisi

- Dijital teknolojinin ve uluslararası rekabetin yükselişi, Türk eğitim sisteminin küresel standartlarla uyumlu hale gelmesini gerektiriyor.
- Uluslararası kalite güvence modelleri Türk politikalarını etkiliyor.
- Okullar, öğrencileri rekabetçi bir küresel iş gücüne hazırlamalıdır.

8. Eğitim Kalite Güvencesinin Faydaları

1. Sürekli İyileştirme – Okulların sürekli olarak gelişmesini ve uyum sağlamasını garanti eder.
2. Şeffaflık ve Güven – Öğrenciler, veliler ve politika yapımcılar için net bilgiler sağlar.
3. Verimli Kaynak Kullanımı – Okul yönetimini ve fon tahsisatını iyileştirir.
4. Daha Yüksek Öğrenci Başarısı – Öğrencilerin akademik ve mesleki standartları karşılamasını sağlar.
5. Küresel Rekabetçilik – Türk eğitimini uluslararası en iyi uygulamalarla uyumlu hale getirir.

Eğitim kalitesinin güvence altına alınması, Türk okullarının ulusal ve uluslararası standartlara uymasını sağlamak için esastır. İç ve dış kalite güvence sistemleri, hesap verebilirlik, şeffaflık ve sürekli iyileştirmeyi sağlamaya yöneliktir. Küreselleşme ve teknolojik ilerlemeler, eğitim kalite standartlarında sürekli reformları gerektirmektedir. Eğitimin geleceği, öğrenci öğrenimini, mesleki gelişimi ve ulusal rekabetçiliği artırmak için etkili kalite güvence mekanizmalarına bağlıdır.

İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından 5 yıllık kurumsal akreditasyon alarak önemli bir başarıya imza attı. Bu akreditasyon, üniversitenin eğitim, araştırma, yönetim ve toplumsal etki alanlarında mükemmeliyete olan bağlılığını yansıtmakta olup, hem ulusal hem de uluslararası kalite güvence standartlarıyla uyumludur. Akreditasyon süreci, üniversitenin stratejik vizyonu, akademik programları, öğretim üyelerinin nitelikleri, öğrenci destek hizmetleri ve araştırma girişimlerinin titiz bir değerlendirmesini içeriyordu. Bu yüksek standartları karşılayarak, İstanbul Aydın Üniversitesi yüksek öğrenimde sürekli iyileştirme, şeffaflık ve yenilik konusundaki kararlılığını göstermiştir.

Bu başarı, üniversitenin itibarını güçlendirmekle kalmamakta, aynı zamanda öğrencilere verilen diplomaların değerini artırarak küresel iş piyasasında rekabetçiliklerini arttırmaktadır. Akreditasyon, kurumun geleceğin liderlerini şekillendirmedeki rolünü, uluslararası iş birliğini teşvik etmedeki katkısını ve etkili araştırmalar ve topluluk katılımı yoluyla toplumsal gelişime olan katkısını daha da pekiştirmektedir.

YÖKAK akredite bir kurum olarak, İstanbul Aydın Üniversitesi kalite standartlarını korumaya ve öğretim ve öğrenimde yeni gelişmeleri takip etmeye devam edecek, akademik ortamının dinamik, kapsayıcı ve geleceğe yönelik olmasını sağlayacaktır.